

„Dalsi użytkownicy” – co zrobić, aby ich kierunek zastosowania został uwzględniony przez dostawcę w Ocenie Bezpieczeństwa Chemicznego i Scenariuszach Narażenia

Tekst opracowany w Punkcie Konsultacyjnym ds. REACH Ministerstwa Gospodarki, na podstawie REACH Fact Sheet: Downstream Users can make their use known to suppliers, opublikowanego przez ECHA w dniu 12.10.2009

Użytkownik chemikaliów (Dalszy Użytkownik) powinien poinformować swoich dostawców o zastosowaniach substancji (stosowanej w postaci własnej lub/i mieszaninach), jeżeli chce, aby jego zastosowania zostały uwzględnione przez rejestrującego substancję w Ocenie Bezpieczeństwa Chemicznego Alternatywnie, Dalszy Użytkownik może samodzielnie wykonać Raport Bezpieczeństwa Chemicznego. Zaleca się, aby przed przekazaniem informacji dotyczących kierunków zastosowania, Dalszy Użytkownik sprawdził opis zastosowań przygotowanych np. przez stowarzyszenia przemysłowe i/lub oraz zapoznał się z wszystkimi informacjami przekazywanymi przez dostawców. Jeżeli Dalszy Użytkownik chce, aby dostawca uwzględnił jego zastosowanie, to musi skontaktować się z dostawcą pisemnie przed terminem końcowym przewidzianym wymogami prawa (terminy podano w formie tabeli w dalszej części tekstu). Istotne jest, aby informacji o kierunku zastosowania towarzyszył opis warunków, w których dana substancja jest stosowana. Nie istnieje żaden obowiązkowy format przekazywania informacji o zastosowaniu, ale zaleca się przekazywanie informacji w sposób uzgodniony z dostawcą.

Tabela 1. Terminy przekazania informacji o zastosowaniu

Ostateczny termin przekazania informacji o zastosowaniu	Termin rejestracji pełnej
30 listopad 2009	30 listopad 2010
31 maj 2012	31 maj 2013
31 maj 2017	31 maj 2018

Z tabeli wynika, że dalszy użytkownik musi przekazać informacje o zastosowaniu **najpóźniej na 12 miesięcy** przed terminem rejestracji substancji przez producenta/importera

Kogo dotyczy ten poradnik ?

Poradnik jest przeznaczony dla firm stosujących chemikalia w ilości powyżej 1 tony rocznie. Firmy takie mogą mieć do wypełnienia wiele nowych obowiązków nałożonych przez rozporządzenie REACH, które definiuje użytkowników chemikaliów jako Dalszych Użytkowników. Dalsi Użytkownicy mają obowiązki obejmujące wymogi bezpiecznego stosowania zalecane przez dostawcę lub dokonywanie samodzielnej oceny bezpieczeństwa chemicznego. Obowiązki te mogą dotyczyć firm stosujących substancje chemiczne w postaci własnej lub w preparatach (mieszaninach).

Dlaczego informacja o zastosowaniu jest tak ważna ?

REACH wymaga od importerów i producentów substancji stwarzających zagrożenie, aby sporządzili Raport Bezpieczeństwa Chemicznego i opracowali Scenariusze Narażenia, w których opiszą i uzasadnią zalecenia dotyczące środków kontroli ryzyka, które należy przedsięwziąć podczas stosowania substancji. Producent może również zalecić

niestosowanie substancji w określonych warunkach (zastosowanie odradzane). Scenariusze Narażenia będą przekazywane użytkownikom po zarejestrowaniu substancji jako załącznik do karty charakterystyki. Dalsi Użytkownicy są zobowiązani do zastosowania zalecanych warunków i środków kontroli ryzyka oraz do przekazywania informacji w dół łańcucha dostaw. Jeżeli Dalszy Użytkownik nie jest w stanie wdrożyć zaleconych przez producenta środków kontroli ryzyka lub nie zgadza się z zaleceniami, może wybrać następujące rozwiązania:

- 1) Dokonać oceny przekazanych przez producenta zaleceń i udokumentować, że stosowane przez nich (dalszych użytkowników) środki chronią w nie mniejszym stopniu niż zalecane przez dostawcę. Dokumentację dotyczącą tej oceny należy przechowywać i okazywać na żądanie organów kontrolnych.
- 2) Sporządzić własny Raport Bezpieczeństwa Chemicznego i scenariusz (e) narażenia. Dokumentację należy przechowywać i okazywać na żądanie organów kontrolnych oraz zgłosić ten fakt do ECHA.
- 3) Zmienić dostawcę w nadziei otrzymania bardziej odpowiedniego Scenariusza Narażenia od innego dostawcy

Kiedy i jakie informacje powinny być przekazane ?

Dalszy Użytkownik nie powinien czekać biernie do momentu otrzymania karty charakterystyki od dostawcy, już po zarejestrowaniu przez niego substancji. Zaleca się, aby użytkownicy sprawdzali mapowania zastosowań dostępne w stowarzyszeniach branżowych, do których należą oraz analizowali każdą informację od dostawcy dotyczącą zastosowań, które zamierza on uwzględnić w swojej dokumentacji. Zgodnie z zapisami rozporządzenia REACH, Dalszy Użytkownik może poinformować swojego dostawcę o kierunku zastosowania substancji. W tym celu użytkownik powinien dostarczyć wystarczające informacje odnośnie **warunków zastosowania**. Powinny one zawierać np.: rodzaj procesu technologicznego lub produktu, w którym dana substancja jest stosowana, czas trwania i częstotliwość stosowania, przybliżone ilości stosowane dziennie oraz już stosowane środki kontroli ryzyka. Informacje o warunkach stosowania są istotne dla producentów i importerów, ponieważ chodzi o zapewnienie odpowiednich środków ograniczających ryzyko. Dzięki temu Dalszy Użytkownik nie musi wykonywać samodzielnej **Oceny Bezpieczeństwa Chemicznego**. W każdej chwili można zażądać od dostawcy, aby uwzględnił dane zastosowanie w swojej Ocenie Bezpieczeństwa Chemicznego. Jednak, jeżeli informacja o zastosowaniu jest przekazana przynajmniej 12 miesięcy przed wymaganym terminem rejestracji pełnej (Tabela 1), to producent lub importer jest zobowiązany do uwzględnienia tego zastosowania w dossier rejestracyjnym.

Co może zrobić dostawca ?

Dostawca może:

- Uwzględnić zastosowanie w Raplocie Bezpieczeństwa Chemicznego oraz dostarczyć odbiorcy opracowany na tej podstawie odpowiedni Scenariusz Narażenia;
- Zwrócić się do odbiorcy z żądaniem przekazania dodatkowych informacji, jeżeli otrzymane uzna za niewystarczające;
- Zwrócić się do ECHA z prośbą o dodatkowe wskazówki oraz podjąć dyskusję z poszczególnymi użytkownikami
- Uznać, że ocena zastosowania nie jest możliwa lub rozwiązania są nieekonomiczne. W takim przypadku dostawca i użytkownik powinni wspólnie szukać optymalnego rozwiązania zgodnego z wymogami prawnymi.

W jaki sposób przekazywać informacje o zastosowaniach ?

Przekazywanie informacji na temat zastosowań zwykle nie wymaga podawania szczegółów technicznych, które mogą być ujawnieniem tajemnicy handlowej lub technologicznej. Krótki opis zastosowania może opierać się na systemie deskryptorów zastosowań, które opisano w części R12 Wytycznych na temat wymogów informacyjnych oraz Oceny Bezpieczeństwa Chemicznego. Zalecany jest najpierw kontakt z odpowiednim stowarzyszeniem branżowym, aby przekonać się czy ogólne warunki zastosowania w danym sektorze przemysłowym zostały już uwzględnione i udostępnione rejestrującym. Przykładowy sposób opisu zastosowań można znaleźć na stronach internetowych, np. DUCG lub CEFIC. Jeżeli taka informacja o zastosowaniu istnieje, to firma powinna sprawdzić czy jej zastosowania zostały ujęte we właściwy sposób. Jeżeli nie, to należy dodać brakujące informacje za pośrednictwem odpowiedniego stowarzyszenia producentów danego sektora. Natomiast jeśli nie zostały podjęte żadne działania na poziomie sektorowym, to może być korzystne samodzielny opis zastosowań w oparciu o dostępne narzędzia. W przypadkach, kiedy zastosowania są bardzo specyficzne, bardziej efektywne może się okazać przekazanie informacji w bezpośredniej komunikacji.

Kluczowe aspekty

Zastosowania substancji przez dalszych użytkowników

Profesjonalne stosowanie substancji lub preparatu (mieszaniny) przez dalszych użytkowników, a więc każdy rodzaj przetwarzania, przygotowywania preparatów, zużywania, magazynowania, przechowywania, obróbki, umieszczania w pojemnikach, przenoszenia z jednego pojemnika do innego, mieszania, produkcji wyrobu jest dalszym zastosowaniem wykorzystanie; stosowanie przez konsumentów nie jest uważane za zastosowanie.

Dalszy użytkownik

Dalszy użytkownik jest osobą stosującą substancję, czy to w postaci własnej czy w preparacie, w działalności przemysłowej lub zawodowej. Dalszymi Użytkownikami może być wiele różnych rodzajów firm, w tym formulatorzy preparatów, producenci wyrobów, rzemieślnicy, usługodawcy, itp.

Warunki stosowania

Fakt czy dane zastosowanie jest uwzględnione w Scenariuszu Narażenia sporządzonego przez dostawcę nie zależy od tytułu Scenariusza Narażenia czy też od nazwy zastosowania. REACH wymaga, aby warunki pracy i środki kontroli ryzyka opisane w Scenariuszu Narażenia były odpowiednie do aktualnych warunków zastosowania na poziomie Dalszego Użytkownika.

Scenariusz Narażenia

Scenariusz Narażenia stanowi zestaw opisujący warunki wytwarzania i zastosowania substancji, który może przyczynić się do zwiększenia bezpieczeństwa człowieka i środowiska. Uwzględnia on warunki pracy i środki kontroli ryzyka.

Ocena Bezpieczeństwa Chemicznego

Ocena Bezpieczeństwa Chemicznego jest to proces identyfikujący i opisujący warunki, w których wytwarzanie i zastosowanie substancji jest uważane za bezpieczne.

Ocena Bezpieczeństwa Chemicznego Dalszego Użytkownika

Kiedy Dalszy Użytkownik sporządzi własną Ocena Bezpieczeństwa Chemicznego dla substancji, powinna być ona dostępna na żądanie organów odpowiedzialnych za kontrolę spełnianie wymogów zgodnie z REACH. Firma, która sporządziła Ocena Bezpieczeństwa Chemicznego nie przesyła jej do ECHA, jednak musi powiadomić o tym fakcie ECHA. Powiadomienie ECHA powinno zawierać nazwę substancji, zastosowanie, dla którego przeprowadzono ocenę i dane identyfikacyjne dostawcy. Informacje te powinny być

przesłane do ECHA w ciągu 6 miesięcy poprzedzających otrzymanie numeru rejestracyjnego w karcie charakterystyki dostawcy.

Raport Bezpieczeństwa Chemicznego

Raport Bezpieczeństwa Chemicznego dokumentuje Ocenę Bezpieczeństwa Chemicznego. Format Raportu Bezpieczeństwa Chemicznego jest zdefiniowany w załączniku I do rozporządzenia REACH, a dalsze szczegóły można znaleźć w Wytycznych odnośnie wymaganych informacji i Oceny Bezpieczeństwa Chemicznego.

Jak przekazać informacje do ECHA

Praktyczne informacje o tym w jaki sposób należy przedłożyć informację dotyczącą samodzielnego wykonania Oceny Bezpieczeństwa Chemicznego przez Dalszego Użytkownika będą udostępnione na stronie internetowej ECHA w dziale SIEF.